

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Haymo||nis Episcopi Hal-||berstatten[sis] Homiliarum,
nunc sexto || maiori [pro] ante hac unquam dili||gentia
excusarum, || Pars ...**

praeter omnes omnium appendices, accesserunt iam recens homiliae
aliquot piæ, ante hoc tempus excusæ nusquam

Pars Aestivalis

Haimo <Altissiodorensis>

Haimo <Halberstadensis>

Coloniae, 1551

VD16 H 222

Homo quidam peregre proficiscens, uoc. Mat. 25.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39335

DE CONFESSORIBVS. 715

sus est a patre, quem pro humani generis redemptione incarnati constituit) ad passiones mittimur in mundum. Inter scandala igitur persecutorum tolerantia sit passionum, terrenadesideria quæ separant a deo, fugientes, ut cælestia mereamur consequi præmia, Amen.

DE CONFESSORIBVS.

Matthæi XXV.

In illo tempore dixit Iesus discipulis suis parabolam hanc: Homo quidam peregre proficiscens, uocauit seruos suos, & tradidit illis bona sua. Et uni dedit quinque talenta, alij duo, alij uero unum, unicuique secundum propriam uirtutem, & profectus est statim. Et reliqua.

IN similitudinibus, quas ad ignorantiam nostram instruendam dominus proposuit, solite considerandum est, quia sic quædam ad nostram proponuntur admonitionem, ut specialiter ad ipsum dei & hominum pertineant mediatorem. Quod in huius lectionis serie comprobatur, cum dicitur: [Homo quidam peregre proficiscens, uocauit seruos suos, & tradidit illis bona sua.] Homo enim iste per similitudinem dominus Iesus Christus accipiendus est, qui cum sit deus ante secula, homo factus est in fine seculorū. De quo scriptum est: Homo factus est in ea, & ipse fundauit eam altissimus. Iste autē homo peregre profectus est, quando carnem suam quam ex ho

psal. 86.

ZZ iij

minibus assumptis, ascendendo in cælum eleuauit. Et eodem tempore quo primo homini dictum est, Terra es & in terram ibis, proprie locus carnis terra est. Sed iste homo peregre profectus est, quia caro quam assumpsit, non corruptionem uidit, sed post resurrectionem in cælos ascendit.

Genes. 3. terra est. Sed iste homo peregre profectus est, quia caro quam assumpsit, non corruptionem uidit, sed post resurrectionem in cælos ascendit.

Huius hominis serui, homines sunt, quos ad sibi seruiendum, seque laudandum rationabiles condidit. Huic autem homini seruire, summa libertas est. ab eius seruitute recedere, turpissima seruitus est. Huius se seruum gloria batur Paulus cum dicebat: Paulus seruus Christi Iesu. Et iterum: Gratias

Rom. 1. ago deo meo, cui seruo a progenitoribus meis. Et

Psal. 115. Psalmista: Ego seruus tuus & filius ancillæ tuæ,

Psal. 118. Et iterum: Seruus tuus sum ego. Bona autem huius hominis, spiritalia dona sunt, id est, uirtutes animæ quæ de eius bonitate sunt natæ, & illius largitate nobis collatæ, qualis est charitas, pax, patientia, humilitas, castitas, sobrietas, & his similia.

Ergo peregre profecturus, uocatis seruis tradidit bona sua, quia spiritalibus spiritalia dona concessit. Et quia eadem dona non omnes æqualiter accipiunt, sed secundum dantis distributionem, alius plus, alius minus proficit, recte dicitur: [Et uni dedit quinque talenta, alij duo, alij uero unum, unicuique secundum propriam uirtutem, & profectus est statim.] Sicut talentum apud antiquos uarijs modis librabatur, ita dona spiritus sancti diuersa sunt iuxta accipientium merita, non in se, sed

1. Cor. 12. in alijs qui ea accipiunt. Nam ab uno domino diuersa dona seruis dantur, iuxta illud quod ait Apostolus Alij quidem per spiritum, datur sermo sapi

entia, alij autem sermo scientia secundum eundem spiritum, alteri fides in eodem spiritu, alij gratia sanctorum in uno spiritu, alij operatio uirtutum, alij prophetia, alij discretio spirituum, alij genera linguarum, alij interpretatio sermonum. Hæc autem omnia operatur unus atque idem spiritus, diuidens singulis prout uult. In quinque ergo talentis, quinque sensus corporis designantur, per quos exterior homo regitur, uisus uidelicet, auditus, gustus, odoratus & tactus, in duobus autem intellectus & operatio designatur. Et unius talenti nomine, intellectus solummodo exprimitur. Plus ergo accipit cui duo, quàm cui quinque talenta commissa sunt: quia sunt nonnulli qui per exteriores sensus opera quæ possunt operantur, & tamen in intellectu spirituali minus proficiunt: Sunt uero & aliqui, qui extrinsecus magna agunt, & interiora maiora intelligunt. Sunt etiam aliqui qui unum tantum talentum accipiunt, quia bona quidem in *Iere. 4.* intelligunt, sed operari minime student. De quibus scriptum est: Sapientes sunt ut faciant mala, bene autem facere nescierunt. Quo autem studio in multiplicandis bonis operibus insistere debeamus, manifestatur cum subditur:

Abiit autem qui quinque talenta acceperat, & operatus est in eis, & lucratus est alia quinque. Similiter qui duo acceperat, lucratus est alia duo.

Iam superius per quinque talenta, quinque corporis sensus: & per duo, intellectum & operationem diximus designari. Quintus ergo talenta ge

minare, est per exteriores sensus deuotissime deo seruire, tribuendo esurienti cibum, sitienti potum, nudo uestitum, in carcere positum requirendo, infirmum uisitando, mortuum sepeliendo, aliaq; pietatis opera implendo. quasi enim talenta multiplicando geminantur, quando nonnulli tardiores in sensu super consuetudinem boni operis, in intellectu spiritali proficiunt. Duo quoq; talenta geminant, qui bene uiuendo & docendo, ecclesiam dei multiplicare non negligunt, illud attendentes quod ad Timotheum scribitur: Doctrinam quam

2. Tim. 2. accepisti a me, commenda fidelibus hominibus, qui idonei sunt & alios docere. Taliter accepta talenta seruis spiritalibus geminare suadebat Apo-

Ro. 12. stolus, cum dicebat: Habentes donationes secundum gratiam quæ data est nobis, differentes: siue prophetiam secundum rationem fidei, siue ministerium in ministrando, siue qui docet in doctrina, qui exhortatur in exhortando, qui tribuit in simplicitate, qui præest in sollicitudine, qui miseretur in hilaritate.

Qui autem unum acceperat, abiens fodit in terram, & abscondit pecuniam dñi sui.

Quasi enim unum talentum in terra abscondit, qui ingenium, quod a deo accepit, in terrenis actibus occupat, seseq; totum in mundi amore obligat. Sed ueniet tempus, quando spirituales de acquirendo lucro gaudeant, & mundi amatores pro suis cupiditatibus erubescant. Vnde & subditur:

Post multum uero temporis uenit dñs seruatorum illorum, & posuit rationem cum eis.

Post multum tempus dominus redire dicitur: quia longum spatiū est inter domini ascensionem & secundum eius aduentū. Tunc enim ratio cum seruis poneretur, quādo districtē a nobis exiget dona, quæ misericorditer nobis tribuit: quando astabimus ante tribunal Christi, ut Apostolus ait, rationem pro his quæ gessimus reddituri. Felix autem qui in illa hora discussionis talis inuentus fuerit, qualis iste memoratur, de quo subditur:

2. Co. 5.

Et accedens qui quinque talenta acceperat, obtulit alia quinque talenta, dicens: Domine, quinque talenta tradidisti mihi, ecce alia quinque super lucratus sum.

Ex quinque enim talentis alia quinque lucratur, qui per quinque sensus corporeos, quos supra diximus, bona quæ potest operatur. Sunt enim nonnulli in ecclesia, qui cum tardiores uideantur ingenio, tamen cum per exterius ministerium fideliter seruiunt, eius munere ad spiritualem intellectum perducuntur, in tantū ut etiam aliquando in ecclesiasticum magisterium eligantur. Qualē autē mercedem sit recepturus, manifestatur cum subditur:

Ait illi dominus eius: Euge serue bone & fidelis, quia supra pauca fuisti fidelis, supra multa te cōstituiam: intra in gaudiū dñi tui.

Pauca enim sunt omnia præsentis uitæ ad comparationem futurorum bonorum, quanuis magna esse uideantur. Qui ergo super pauca fidelis fuit, super multa cōstituitur: quia is qui terrenam substantiam bene dispensauit, pro rebus transito-

Mar. 25. rijs perpetuam accipiet mercedem, audiens ab ipso iudice. Venite benedicti patris mei, percipite regnum, quod uobis paratum est a constitutione mundi.

Accessit autem & qui duo talenta acceperat, & ait: Domine, duo talenta tradidisti mihi, ecce alia duo super lucratus sum.

Similiter alia duo lucratur talenta, qui a domino duo acceperat, quando is qui intellectū & operationem habet, non solum bene uiuendo, sed etiam bene docēdo plurimos ad amorem dei uocat. ¶ Notandū autē quod & qui de quinque talentis decem, & is qui de duobus quatuor reportauit, equali uoce collaudantur, cum utriusque domino dicitur:

Euge serue bone & fidelis, quod est, bene gaude. Et qualiter seruus cum domino gaudeat, declaratur cum subinfertur:

Quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam. Cui recte dicitur:

Intra in gaudium domini tui.

Quia cum tantis & pro tantis mercedem accipiet, quantos, bene uiuendo, bene docendo lucratus est. In quibus uerbis intelligimus, quia illi maiorem mercedem sunt a domino in eterna uita recepturi, qui bene uiuendo (ut diximus) & bene docendo, ad aliorum eruditionē uel doctrinam spiritaliter inuigilat. Quod alibi dominus apertius declarat, cum dicentibus apostolis, Domine, ad nos

Lucę 12. dicis hanc parabolam, an ad omnes? respondit: Quis putas est fidelis seruus & prudens, quem constituit dominus suus super familiam suam, ut det

illis cibum in tempore? Beatus ille seruus, quam,
 cum uenerit dominus eius, inuenerit satisfacientem.
 Amen dico uobis, quoniam super omnia bona sua
 constituet eum Qui enim super omnia bona con-
 stituitur, duplicem mercedem accipiet, non solum
 quia sancte uixit, sed etiam quia digne docuit. Vnde
 de Daniel cum de resurrectione mortuorum lo-
 queretur, ut ostenderet magistros spirituales su-
 per omnia bona constituendos, ait: Qui autem do-
 cti fuerint, fulgebunt quasi spendor firmamenti &
 qui ad iustitiam erudiunt multos, quasi stellae in per-
 petuas aeternitates. Quam desiderabilem uocem
 & ineffabile gaudium audire desiderans beatissi-
 mus pater noster, cuius hodie festiuitatem celebra-
 mus, talentum sibi creditum bene docendo & be-
 ne uiuendo studuit erogare, ut geminatum illud
 domino reportaret, non tantum monendo pios, sed
 etiam comprimendo reprobos. Et ideo quia iuxta
 scripturam uocem, gaudium patris est filius sapiens,
 tanta huius excrescunt merita gaudiorum, quan-
 ta incrementa proficiunt spiritualium filiorum. Vnde
 necesse est ut unusquisque nostrum fratres charis-
 simi, huius beatissimi patris nostri uestigia sequen-
 tes, talentum quod a deo accepimus, non in terra
 abscondamus, sed cum magno desiderio erogare
 studeamus ut geminatum domino referamus. Et
 quia alius artem legendi, alius cantandi, alius praed-
 icandi, alius pingendi, alius ea quae ad ornamen-
 tum ecclesiae pertinent fabricandi talentum acce-
 pit, alijs hoc quod didicit studeat erogare. Nec so-
 lum in ecclesiasticis ministerijs, sed etiam sunt tales
 in hoc populo, qui diuersas artes habent quibus ui-

Dan. 12.

732 DE CONFESSORIBVS

Et itant: alij cæmentarij, alij lignarij, alij fabri, alij setores, & unicuique ars qua pascitur, pro talenti cõmendatione reputabitur: & si in hoc quod scit, alios instruit, mercedem in futuro recipiet. Qualiter autem huiusmodi talentum quod accepit, erogare debeat, dominus ostendit cum ait: Gratis accepistis, gratis date. Vnde necesse est fratres dilectissimi unicuique nostrum, ut cum summa diligentia uigilanter cogitet, quatenus talentum quod accepit, duplicatum domino representet. si autem suæ talentum utilitatis prodesse alijs nõ uult, timeat increpationem quam is, qui talentum unum in terra abscondit, a domino audiuit.

Matt. 10

Serue male & piger, quare non dedisti pecuniam meam nummularijs, & ego ueniens, recepissem utique quod meum est cum usura? Et implebitur quod sequitur:

Tollite ab eo talentum, & date illi, qui habet decem talenta. Iquia quæcumque sine charitate operatus est, bona in conspectu dei non sunt, quauis bona coram hominibus uideantur. Tanto enim quisque ampliorem gloriam cum domino possidebit, quanto largius talentum acceptum pro eius amore erogauerit. quod ipse prestare dignetur, qui cum patre & spiritu sancto uiuit &c.

DE CONFESSORIBVS

Lucæ XII.

In illo tempore dixit Iesus discipulis suis: Sint lumbi uestri præcincti, & lucernæ ardentes in manibus uestris. Et reliqua.